

POPULACIONO-GENETIČKA ANALIZA UČESTALOSTI FENOTIPOVA ČETIRI KVALITATIVNA SVOJSTVA JEZIKA U STANOVNIŠTVU GRAČANICE (BOSNA I HERCEGOVINA)

Amela Dahić¹, Mirela Kalesić², Rifat Hadžiselimović³, Jasminka Hadžihalilović²,
Adisa Ahmić², Amir H. Halilović¹, Izet Eminović²

¹Gimnazija M. Selimović, ²PMF Univerzitet u Tuzli, ³ PMF Univerzitet u Sarajevu

REZIME

Cilj ovog rada je bio utvrditi frekvenciju recesivnog fenotipa (ne)sposobnost osjećanja okusa PTC-a, t (%) i recesivnog alela (q_t), frekvenciju recesivnog fenotipa "izbrazdan" jezik, f (%) i recesivnog alela (q_f), frekvenciju recesivnog fenotipa (ne)sposobnost savijanja jezika u žlijeb, r (%) i recesivnog alela (q_r), te frekvenciju recesivnog fenotipa (ne)sposobnost savijanja jezika unazad, u (%) i frekvenciju recesivnog alela (q_u), a zatim komparirati ih sa raspoloživim podacima sa drugih lokaliteta u BiH, te odgovarajućim podacima iz svjetske literature. Testirano je ukupno 277 ispitanika, oba spola. Analizom rezultata ukupnog uzorka ispitanika, registrovana je frekvencija recesivnog fenotipa "nontaster" (37.34%) i recesivnog alela ($q_t = 0.62$) i konstatovano je da je približna frekvenciji recesivnog alela u uzorcima ispitanika Velike Kladuše ($q_t = 0.68$) i Rakitna ($q_t = 0.58$). Analizom rezultata ukupnog uzorka ispitanika iz Gračanice registrovana je frekvencija recesivnog fenotipa "neizbrazdan" jezik (94.94%) i recesivnog alela ($q_f = 0.92$) i konstatovano je da je približna frekvenciji recesivnog alela u uzorku ispitanika iz Šipraga ($q_f = 0.94$) zabilježene dosadašnjim istraživanjima na području BiH. Analizom rezultata ukupnog uzorka ispitanika iz Gračanice registrovana je frekvencija recesivnog fenotipa "nesavijač" (50.54%) i recesivnog alela ($q_r = 0.71$) koja je približna frekvencijama recesivnog alela u uzorcima ispitanika iz Odžaka ($q_r = 0.72$), Velike Kladuše ($q_r = 0.72$) i Orahove ($q_r = 0.70$) zabilježene u dosadašnjim istraživanjima na području BiH, a u odnosu na uzorak svjetskog stanovništva je približna frekvencijama recesivnog alela u uzorcima ispitanika iz Srbije ($q_r = 0.72$) i Madarske ($q_r = 0.72$). Analizom rezultata ukupnog uzorka ispitanika iz Gračanice registrovana je frekvencija recesivnog fenotipa nesavijač jezika unazad (24.90%) i recesivnog alela ($q_u = 24.90$) i konstatovano je da je frekvencija recesivnog alela znatno niža u odnosu na odabrane uzorke svjetskog stanovništva.